

Dato: 17. januar 2011
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2009-793-0053
Dok.: LVM40783

STRAFFELOVRÅDETS KOMMISSORIUM

om de juridiske konsekvenser af en ophævelse af straffelovens § 140 om blasfemi

1. Efter straffelovens § 140 straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder den, der offentlig driver spot med eller forhåner noget her i landet lovligt bestående religionssamfunds troslærdomme eller gudsyndelse. Bestemmelsen er placeret i straffelovens kapitel 15 om forbrydelser mod den offentlige orden og fred.

Straffelovens § 140 viderefører blasfemibestemmelsen fra straffeloven af 1866, idet bestemmelsen dog siden den nugældende straffelov af 1930 har været begrænset til offentligt fremsat spot eller forhånelse.

Bestemmelsen i § 140 angår kun religionssamfund, der lovligt består her i landet, jf. grundlovens § 67, men er ikke begrænset til de her i landet anerkendte trossamfund.

Kun ytringer, der må karakteriseres som spot (latterliggørelse) eller forhånelse (foragt eller nedgørelse på en onskabsfuld måde), er omfattet af bestemmelsen.

Bestemmelsens beskyttelsesinteresse er den religiøse følelse, men det overordnede formål med straffelovens § 140 må efter dens placering i straffelovens kapitel 15 om forbrydelser mod den offentlige fred og orden antages at være bl.a. at værne samfundet mod de stridigheder og uroligheder, der kan opstå ved krænkelser af religiøse følelser.

Spot eller forhånelse af religiøse følelser uden tilknytning til religionssamfundenes troslærdomme eller gudsyndelse, f.eks. spot eller forhånel-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

se af lærdomme af rent etisk, social eller lignende karakter, er ikke omfattet af beskyttelsen i straffelovens § 140.

Ved udtrykket ”troslærdomme og gudsdyrkelse” forstås det pågældende trossamfunds indre og ydre religiøse liv, såvel trossætninger som indbegrebet af de institutioner, skikke, personer og ting, ved hvilke samfundets gudsdyrkelse finder sted, jf. herved C. Goos, Den danske strafferets specielle del, (1895), side 560 f., Oluf H. Krabbe, Borgerlig Straffelov, 4. udg. (1947), side 393, Stephan Hurwitz, Den danske kriminalret – speciel del, 1955, side 316, og Vagn Greve m.fl., Kommenteret straffelov, Speciel del, 9. omarbejdede udg. (2008), side 113.

Troslærdomme må således antages at omfatte en eventuel trosbekendelse samt de for religionen centrale tekster. Gudsdyrkelse må anses at omfatte den rituelle side af religionen, dvs. de aktive handlinger, skikke, institutioner og ting, hvorved religionen kommer til udtryk.

Bestemmelsen i straffelovens § 140 må antages at skulle fortolkes snævert under hensyn til det princip om ytringsfrihed, som er fastsat i grundlovens § 77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

2. Straffelovens § 140 har kun været anvendt i begrænset omfang i praksis. Der har således kun i tre sager, siden bestemmelsen blev vedtaget i 1930, været rejst tiltale for overtrædelse af bestemmelsen.

Anklagemyndigheden har i flere tilfælde afvist at rejse tiltale for overtrædelse af straffelovens § 140. Som eksempel herpå kan bl.a. nævnes Rigsadvokatens afgørelse fra marts 2006 i sagen om Jyllands-Postens artikel ”Muhammeds ansigt”.

3. I tillæg til bestemmelsen i straffelovens § 140 er der i straffeloven også andre bestemmelser, som omfatter beskyttelse af religiøse følelser eller religiøs overbevisning.

Efter straffelovens § 266 b straffes således den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering. Strafferammen i § 266 b er bøde eller fængsel indtil 2 år.

Endvidere kan bl.a. nævnes straffelovens § 139, stk. 2, hvorefter den, som gør sig skyldig i usømmelig behandling af ting, der hører til en kirke og anvendes til kirkeligt brug, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

4. Allerede ved udarbejdelsen af straffeloven af 1930 var der delte meninger om, hvorvidt en bestemmelse om blasfemi burde videreføres i straffeloven.

Herudover har der siden vedtagelsen af straffelovens § 140 flere gange været overvejelser om behovet for bestemmelsen.

Senest har Dansk Folkeparti i folketingsåret 2007-08 (2. samling) fremsat et lovforslag (L 90) om ophævelse af straffelovens blasfemibestemmelse. Lovforslaget blev ikke færdigbehandlet i Folketinget og bortfaldt derfor ved folketingsårets udløb. Lovforslaget var en genfremsættelse af tidligere lovforslag fra 2005 og 2006, som begge blev forkastet.

På baggrund af de politiske drøftelser om lovforslag nr. L 90 har Folketingets Retsudvalg i en beretning af 26. marts 2009 opfordret justitsministeren til at anmode Straffelovrådet om, så snart rådets planlagte arbejdsprogram muliggør det, at afgive en udtalelse om de juridiske konsekvenser af en ophævelse af straffelovens § 140, jf. Retsudvalget, 2008-09, REU alm. del Bilag 668, Beretning 9.

5. Justitsministeriet skal på den baggrund anmode Straffelovrådet om en udtalelse, hvor rådet vurderer de juridiske konsekvenser af en ophævelse af straffelovens § 140. Straffelovrådet anmodes i den forbindelse om at vurdere fordele og ulemper ved en eventuel ophævelse af straffelovens § 140.